

Beleidsplan 2022-2023

Koers Cliëntenraad Sociaal Domein

CLIËNTERAAD
SOCIAAL DOMEIN
DEN HAAG

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
2.	Opdracht en rollen	3
2.1	Opdracht.....	3
2.2	Verschillende rollen	3
3.	Samenstelling	4
3.1	Organisatiestructuur.....	4
3.2	Leden	5
3.3	Aandachtspunten	5
4.	Werkwijze	7
4.1	Vergadercyclus	7
4.2	Invloed uitoefenen door: adviseren en signaleren	7
4.3	Contact met de achterban	8
4.4	Werkgroepen.....	9
4.5	Samenwerking met de gemeente en andere instanties.....	9
5.	Speerpunten inhoudelijke agenda	11
5.1	Agendabepaling.....	11
5.2	Speerpunten 2022-2023.....	11
6.	Communicatie	12
7.	Begroting	12

Bijlagen

1. Huidige samenstelling CSD met organisaties
2. Opdracht werkgroep wonen
3. Opdracht werkgroep toegang
4. Inventarisatie mogelijke speerpunten ALV juni 2021
5. Speerpunten CSD

1. Inleiding

Met enige trots presenteren wij u dit beleidsplan. De raden bogen zich de afgelopen periode serieus over werkwijze en inhoud. Te vaak was de ervaring dat de cliëntenraad een zodanige hoeveelheid informatie op zijn bordje kreeg, soms ook kort dag, dat niet altijd adequaat kon worden geadviseerd. Een grondige bezinning werd geïnitieerd met als gevolg dat betere keuzes in onderwerpen konden worden gemaakt waarbij ook gestreefd werd en wordt naar hogere efficiëntie. Want wil een advies effectief zijn dan is vooroverleg met betrokkenen en kennis van de problematiek vereist. Dat moet ingepland en uitgeschreven worden. Gelukkig is de ondersteuning van de cliëntenraad met ingang van eind vorig jaar verdubbeld. Dat was hard nodig, zeker in vergelijking met andere cliëntenraden in de G4. o.a. die ondersteuning heeft geleid tot dit beleidsplan, dat anders veel lastiger tot stand had gekomen. Er is veel aan de hand, iedere dag weer. Met dit instrument kan worden gehakt met en zonder spaanders.

Henk Baars, voorzitter Brede Raad

Leeswijzer

Het beleidsplan dat voor u ligt heeft verschillende doelen. Het plan dient enerzijds om de rol en functie van de CSD te beschrijven en een ontwikkellijn te schetsen (wat meer strategisch van aard) en anderzijds om daar concrete acties aan te verbinden en de gewenste ontwikkeling in gang te zetten (wat meer uitvoerend van aard). De actiepunten in dit beleidsplan zijn herkenbaar doordat ze in een kader zijn geplaatst met als kop "te nemen stappen".

De opbouw van het beleidsplan is als volgt. Na dit inleidende hoofdstuk worden in hoofdstuk 2 de opdracht en de verschillende rollen van de CSD beschreven. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op hoe de CSD is samengesteld, zowel wat organisatiestructuur betreft als de leden. In hoofdstuk 4 staat de werkwijze van de CSD centraal, waarbij verschillende aspecten zoals de vergadercyclus, de wijze van adviseren en het contact met de achterban aan bod komen. Hoofdstuk 5 draait om agendabepaling en de inhoudelijke speerpunten van de CSD. Hoofdstuk 6 is geen volledig hoofdstuk, maar verwijst naar het aparte interne Communicatieplan. Tot slot wordt in hoofdstuk 7 de begroting van de CSD toegelicht. In de bijlagen zijn diverse stukken opgenomen waar in het plan naar wordt verwezen.

2. Opdracht en rollen

In dit hoofdstuk staat de opdracht van de CSD, zoals vastgelegd in de regeling, centraal. De opdracht wordt beschreven evenals de verschillende rollen van de CSD.

2.1 Opdracht

In de "Regeling Cliëntenraad Sociaal Domein en de deelraden Participatie, Wmo en Jeugd Den Haag 2015" staat de opdracht van de CSD in artikel 2 en 3 als volgt beschreven:

"De CSD en de deelraden dienen te waarborgen dat de belangen van cliënten uitdrukkelijk worden meegewogen in beleidsvoorstellen van de gemeente ten aanzien van de volgende wetten: Participatiewet c.s., de Wmo 2015 en de Jeugdwet. De CSD en de drie deelraden hebben daartoe de volgende taken:

- a. het college gevraagd en ongevraagd adviseren, in het bijzonder vanuit het perspectief van cliënten ten aanzien van de uitvoering van de in artikel 2 genoemde wetten door de gemeente; onder meer over voorstellen met betrekking tot verordeningen, voorgenomen beleid en evaluatie van beleid.*
- b. knelpunten in de uitvoering van het beleid of van lacunes in het beleid signaleren en voorleggen aan de dienst OCW of de dienst SZW.*
- c. anderszins de belangen van cliënten en/of cliëntengroepen vertegenwoordigen in de CSD of deelraden."*

2.2 Verschillende rollen

De CSD heeft conform haar opdracht verschillende rollen als:

- Adviseur (gevraagd en ongevraagd) vanuit het cliëntperspectief;
- Inbrenger van signalen m.b.t. de uitvoering van beleid;
- Belangenbehartiger van cliënten of cliëntgroepen.

In de volgende hoofdstukken komt aan bod hoe de CSD invulling geeft aan deze verschillende rollen.

Ter inspiratie: denkbare rollen voor een adviesraad sociaal domein

De landelijke Koepel Adviesraden Sociaal Domein maakt een onderscheid in de volgende denkbare rollen die een adviesraad kan hebben naast de formele adviesrol:

- Ophalen en inbrengen signalen van meest kwetsbare inwoners
- Agenderen van maatschappelijk actuele thema's
- Monitoren en toetsen van de uitvoering van het beleid
- Stimuleren van participatie van inwoners
- Platform voor inwonersparticipatie

Zie: "Adviesraden sociaal domein: bezinning op denkbare rollen"

3. Samenstelling

In dit hoofdstuk komt de samenstelling van de CSD aan bod. Het betreft de onderdelen van waaruit de CSD is opgebouwd en de leden van de CSD. Ook worden enkele aandachtspunten m.b.t. de samenstelling benoemd.

3.1 Organisatiestructuur

De CSD bestaat uit verschillende onderdelen die gezamenlijk de Cliëntenraad Sociaal Domein vormen. De organisatiestructuur is in onderstaande figuur gevisualiseerd. De CSD wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris en een adviseur op inhoud en proces.

De Deelraad Participatie

De Deelraad Participatie adviseert, signaleert en oefent invloed uit op de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetgeving. Het gaat dan om Bbz, IOAW, IOAZ, Wet Inburgering, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, Wet Sociale Werkvoorziening en de Wet op de Lijkbezorging¹.

¹ Bbz: Besluit bijstandsverlening zelfstandigen, IOAW: Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers IOAZ: Wet Inkomensvoorziening Oudere of gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen

De Deelraad Wmo

De Deelraad Wmo adviseert, signaleert en oefent invloed uit op de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015.

De Deelraad Jeugd

De Deelraad Jeugd adviseert, signaleert en oefent invloed uit op de uitvoering van de Jeugdwet, preventieve inzet en algemene hulp aan jongeren. De Deelraad Jeugd is verbonden met JONG Doet Mee!, het platform van jongerenraden in Haaglanden². Het platform geeft jongeren met ervaring met jeugdhulp een stem en invloed. Daarnaast is er contact met de Regionale Oudersraad Haaglanden.

De Brede Raad

De Brede Raad is overkoepelend aan de deelraden en adviseert, signaleert en oefent invloed uit op beleid dat meer dan één deelraad betreft.

De Agendacommissie

De Agendacommissie bestaat uit de voorzitters van de deelraden en de Brede Raad, evenals de ambtelijk secretaris en de adviseur. De agendacommissie heeft als doel een bijdrage te leveren aan het effectief en efficiënt verloop van de communicatie binnen de CSD en tussen de CSD en de gemeente. Conform de regeling heeft de Agendacommissie de volgende taken:

- Voorbereiden van de diverse vergaderingen van de CSD;
- Zorgen voor samenhang tussen de Brede Raad en deelraden;
- Bewaken van de taakverdeling tussen de Brede Raad en deelraden;
- Signalen over knelpunten in (uitvoering van) beleid via de ambtelijk secretaris voorleggen aan de betrokken dienst en de signalen en reacties daarop terugkoppelen aan de Brede Raad of deelraden.

De Werkgroepen

Sinds 2019 werkt de CSD met enkele werkgroepen. De werkgroepen bestaan uit een aantal leden van de CSD en richten zich op een specifiek thema. Op het moment van schrijven bestaan de volgende vijf werkgroepen: communicatie, toegang, wonen, diversiteit en kinderopvangtoeslag affaire (KOT).

3.2 Leden

Het college van B&W stelt een lijst met organisaties vast die de belangen kunnen behartigen van cliënten in het sociaal domein van de gemeente Den Haag. Deze organisaties dragen een persoon als (plaatsvervangend) lid voor die zelf cliënt is, dan wel die toegang heeft tot ervaringsdeskundigheid. Van leden wordt verwacht dat zij voldoen aan de eisen zoals omschreven in artikel 6 van de regeling. Bij de samenstelling van de CSD is het belangrijk een goede mix te vinden tussen kennis, vaardigheden, netwerk en representativiteit. Op de website van de CSD is een actueel overzicht te vinden van deelnemende organisaties.³ De figuur in bijlage 1 brengt de huidige samenstelling van de CSD in beeld.

3.3 Aandachtspunten

Met betrekking tot de samenstelling van de CSD bestaan een drietal aandachtspunten die nu aan bod komen.

Diversiteit vergroten

De Haagse samenleving is zeer divers van aard, 56% van de inwoners heeft een migratieachtergrond⁴. De CSD wil in haar samenstelling recht doen aan de diversiteit onder de inwoners van haar stad. Hoewel er in de afgelopen jaren nieuwe verbindingen zijn gelegd en leden zijn gevonden die nieuwe bevolkingsgroepen vertegenwoordigen, blijft dit een punt van aandacht.

---

² In het platform JONG doet mee! wordt deelgenomen door: Jeugdformat, YOUZ, Ipse de Bruggen, Schakenbosch, achterban Jongeren van het Straat Consulaat, ExpEx, GGZ Delfland en School2Care.

³ <https://www.clientenraaddenhaag.nl/organisaties/>

⁴ <https://denhaag.inciifers.nl/dashboard/Overzichten/Bevolking/>

Te nemen stappen:

- * Spreker uitnodigen voor een inspiratiesessie i.s.m. werkgroep diversiteit en het voorwerk dat door de werkgroep is gedaan hierbij benutten
- * Na deze sessie 2 a 3 acties formuleren en uitvoeren gericht op het vergroten van de diversiteit in de CSD

Zittingsduur

Leden van de CSD worden op voordracht van de geselecteerde organisaties op de lijst (zoals genoemd in 3.2) benoemd voor een periode van 3 jaar. Het lidmaatschap wordt van rechtswege met 3 jaar verlengd na de eerste periode van 3 jaar, tenzij de organisatie een andere kandidaat wenst aan te dragen. Inmiddels komt voor een aantal leden het einde van de 2^e termijn "in zicht". De agendacommissie zal met de gemeente in overleg treden om nieuwe afspraken te maken over de zittingsduur, zodat de continuïteit binnen de deelraden gewaarborgd blijft.

Te nemen stappen:

- * Overleg met de gemeente initiëren over de wijze van benoemen en het al dan niet blijven hanteren van een zittingsduur.

Verbinding regionale Ouderraad en CSD

De deelraad Jeugd bestaat uit 2 platforms, 1 voor ouders en 1 voor jeugd. Hier worden geen leden voor benoemd, maar worden per bijeenkomst vertegenwoordigers van cliëntenraden, ouderraden en belangenverenigingen uitgenodigd. De voormalige Haagse raad van ouders met ervaring in jeugdhulp is doorontwikkeld tot de Regionale Ouderraad Haaglanden. Twee leden van de Regionale Ouderraad gaan als vaste contactpersonen fungeren voor de CSD.

4. Werkwijze

Nu de opdracht, rollen en samenstelling van de CSD duidelijk zijn, staat in dit hoofdstuk de werkwijze van de CSD centraal. Hoe krijgt deze in de praktijk vorm? De werkwijze wordt beschreven door in te gaan op de vergadercyclus, het adviseren en signaleren, het contact met de achterban, de werkgroepen en de samenwerking met de gemeente. Per paragraaf komen eventuele aandachtspunten aan bod.

4.1 Vergadercyclus

De Brede Raad, de deelraden en de Agendacommissie komen op regelmatige basis bijeen voor een vergadering, live of online. Deze vergaderingen worden voorbereid door de voorzitters van de betreffende raden, de ambtelijk secretaris en de adviseur. De vergaderingen van de deelraden en de Brede Raad duren ongeveer 2 uur en bestaan uit een intern gedeelte (alleen CSD leden) en een extern gedeelte. Eenmaal per jaar wordt een Algemene Leden Vergadering (ALV) georganiseerd, waarvoor alle leden van de CSD worden uitgenodigd. De ALV is een moment om gezamenlijk terug- en vooruit te blikken en een moment voor ontmoeting en verbinding.

Vergadering van:	Aantal vergaderingen per jaar:	Vergaderduur
Deelraad Participatie	7-8 keer	2 uur
Deelraad Wmo	8-10 keer	2 uur
Deelraad Jeugd – JONG doet mee! ⁵	4 keer + werkgroepen	3 tot 4 uur
Brede Raad	5-6 keer	2 uur
Agendacommissie	7-8 keer	2 uur
CSD als geheel (ALV)	1	Dagdeel

Live, online en/of hybride vergaderen

In 2020 werd noodgedwongen het online vergaderen via MS Teams geïntroduceerd i.v.m. de coronamaatregelen. Op een zeker moment zal het – met inachtneming van eventueel nog geldende maatregelen – weer mogelijk worden om live te vergaderen. De CSD of iedere deelraad voor zich zal dan keuzes moeten maken hoe daar invulling aan te geven: terug naar volledig live vergaderen, af en toe online vergaderen inzetten, hybride bijeenkomsten mogelijk maken etc.

Spanningsveld: vergadertijd versus hoeveelheid agendapunten

In veel vergaderingen bestaat spanning tussen de beschikbare tijd en de hoeveelheid te bespreken agendapunten. Het sociaal domein is omvangrijk en er zijn veel ontwikkelingen gaande, per definitie vraagt dat keuzes waarop te focussen en waarop niet. Het is een uitdaging voor de CSD om daarin telkens keuzes te maken en voor de voorzitters om de vergaderingen in goede banen te leiden. Hoofdstuk 5 gaat daar verder op in.

Te nemen stappen:

* Keuzes maken over vergaderwijze als live vergaderen weer tot de mogelijkheden gaat behoren

4.2 Invloed uitoefenen door: adviseren en signaleren

Twee belangrijke rollen van de CSD zijn die van adviseur en van inbrenger van signalen. Hoe geeft de CSD momenteel invulling aan deze rollen? En wat kan daarin versterkt worden?

Adviseren

De Koepel van Adviesraden Sociaal Domein onderscheidt in de handreiking “Adviseren kan je leren” drie soorten advies:

---

⁵ JONG doet mee! overlegt 2 keer per jaar samen met gemeenten en instellingen over uiteenlopende onderwerpen. Deze grote bijeenkomsten worden in 2 JDM overleggen met jongeren voorbereid. In subgroepen door het jaar heen denken jongeren op afroep mee over actuele vragen. De werkwijze van de Oudersraad is nog in ontwikkeling.

➤ **Een gevraagd advies**

Dit betreft vaak een schriftelijk advies over beleidsplannen, verordeningen en soortgelijke documenten. Tegen het einde van de beleidscyclus wordt het stuk voor formele advisering voorgelegd aan de Adviesraad.

➤ **Een ongevraagd advies**

Een ongevraagd advies kan schriftelijk of mondeling (met verslaglegging) worden uitgebracht. Een ongevraagd advies wordt meestal ingezet om bepaalde onderwerpen bij de gemeente te agenderen en/of er aandacht voor te vragen.

➤ **Tussentijdse consultatie met beleidsmedewerkers**

Steeds vaker wordt tussentijdse consultatie met beleidsmedewerkers ingezet om als Adviesraad mee te denken met beleid. Dit kan vorm krijgen door met enige regelmaat met betrokken beleidsmedewerkers te overleggen (als gehele Adviesraad of een afvaardiging). Zowel om beleid te toetsen, om kennis en ervaring t.a.v. de lokale samenleving/specifieke doelgroepen van de Adviesraadleden te benutten als om aan de voorkant mee te denken met beleid.

De CSD brengt momenteel gevraagde en ongevraagde schriftelijke adviezen uit aan het college van B&W en werkt ook steeds meer via de consultfunctie met beleidsmedewerkers samen. De beweging van “een formeel adviserend orgaan” naar “**een onmiskenbare sparringpartner vanuit het inwoner- en cliëntperspectief**” mag de komende tijd meer vorm krijgen. Dat vraagt o.a. een goed en doorlopend contact met de beleidsambtenaren per deelraad om invloed uit te oefenen, een goed contact met de achterban (zie 4.3), vaker werken met kleinere groepjes buiten de plenaire vergaderingen om en zichtbaar resultaat van de inzet.

Te nemen stappen:

* Afspraken maken over hoe het contact per deelraad met de betrokken beleidsambtenaren vorm krijgt

* Ter overweging: “Training adviseren kan je leren” van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein volgen in 2022, dan wel een training op maat aanvragen om de wijze van adviseren verder vorm te geven en te versterken

Signaleren

Een vast agendapunt in de vergaderingen van de deelraden en de Brede Raad is het agendapunt “signalen”. Alle leden kunnen op dat moment signalen vanuit hun achterban of uit de stad delen met de andere leden en/of de gemeente. Een signaal voldoet over het algemeen aan de volgende kenmerken:

- Het signaal heeft betrekking op de uitvoering van beleid in het Sociaal Domein;
- Het signaal heeft betrekking op de lokale situatie van de gemeente Den Haag;
- Het signaal kan onderbouwd worden met 2 of meer concrete voorbeelden die verifieerbaar zijn en recent hebben plaatsgevonden (dat willen zeggen naam en datum m.b.t. de voorbeelden zijn bekend bij de organisatie).

Signalen worden met elkaar besproken en kunnen aanleiding geven om een onderwerp meer aandacht te geven. In het laatste geval worden er bijvoorbeeld vragen over gesteld aan de gemeente of komt het onderwerp een volgende keer terug als apart agendapunt.

4.3 Contact met de achterban

Om een goede behartiger van het cliëntenbelang te kunnen zijn, is het onderhouden van contact met de achterban cruciaal. Wat leeft er onder cliënten? Waar maken zij zich zorgen over? Waar lopen zij tegenaan? Waar zijn zij tevreden over? Dit is belangrijke informatie om in de rol van CSD lid te kunnen benutten.

Op dit moment hebben leden zitting vanuit een organisatie die een bepaalde achterban heeft. Deze organisaties zijn zeer divers van aard en verschillend georganiseerd. Dat maakt dat het onderhouden van het contact met de achterban op verschillende wijzen vorm krijgt en per achterban eigen uitdagingen kent. Hoe een ieder dit aanpakt, wat goed gaat en wat lastig is, is geen expliciet onderwerp van gesprek.

De komende periode wil de CSD meer aandacht besteden aan hoe het contact met de achterban vorm krijgt. Wat verwachten we hierin van elkaar? Wat gaat goed, wat gaat minder? Wat kunnen we van elkaar leren?

Te nemen stappen:

* Een aparte bijeenkomst organiseren in 2022 waarin het contact met de achterban centraal staat. Verwachtingen uitwisselen, leren van elkaars aanpak en in kaart brengen wat eventueel verder nodig is om hier goed vorm aan te geven

4.4 Werkgroepen

De werkgroepen van de CSD zijn ingesteld om de onderwerpen communicatie, toegang, wonen en diversiteit meer aandacht te geven. De werkgroepen zijn gestart zonder duidelijke opdracht en hebben ieder een eigen invulling gekregen. De verbinding met de rest van de CSD is op dit moment niet goed georganiseerd, waardoor de werkgroepen wat los zijn komen te staan van de deelraden en de Brede Raad.

In de komende periode wil de CSD de opdracht van de werkgroepen aanscherpen en de verbinding met de rest van de CSD verbeteren. Tijdens de ALV van juni 2021 werd gedacht aan het omvormen van de werkgroepen naar projectgroepen met "een kop en een staart". Inmiddels is dit besproken in de werkgroepen wonen en toegang en niet passend gebleken. De werkgroepleden willen de werkgroep benutten om doorlopend extra aandacht te besteden aan hun aandachtgebied. In de bijlagen zijn de recent opgestelde opdrachten van de werkgroepen wonen en toegang opgenomen. De werkgroep communicatie en diversiteit zullen deze nog opstellen.

Te nemen stappen:

- * Alle werkgroepen stellen een actuele opdrachtomschrijving op
- * De werkgroepen worden tijdens de ALV van 2022 geëvalueerd en per werkgroep wordt besloten of deze blijft bestaan en zo ja met welke opdracht
- * De evaluatie van de werkgroepen keert ieder jaar terug

4.5 Samenwerking met de gemeente en andere instanties

De CSD is een adviesorgaan voor het college van B&W. In de huidige werkwijze schuiven betrokken beleidsambtenaren aan in het externe gedeelte van de vergaderingen, evenals (meestal) de directeuren van de betreffende Diensten. Er is veel direct contact. Daarnaast is de ambtelijk secretaris een belangrijke "linking pin" tussen de CSD en de gemeentelijke organisatie. Zij zorgt dat informatie over en weer gedeeld wordt, ook buiten de vergaderingen om. Met de verantwoordelijk wethouders is heel gering direct contact. Schriftelijke adviezen van de CSD worden aan het college van B&W gestuurd en worden schriftelijk door het college beantwoord. In principe is er geen direct contact met de gemeenteraad.

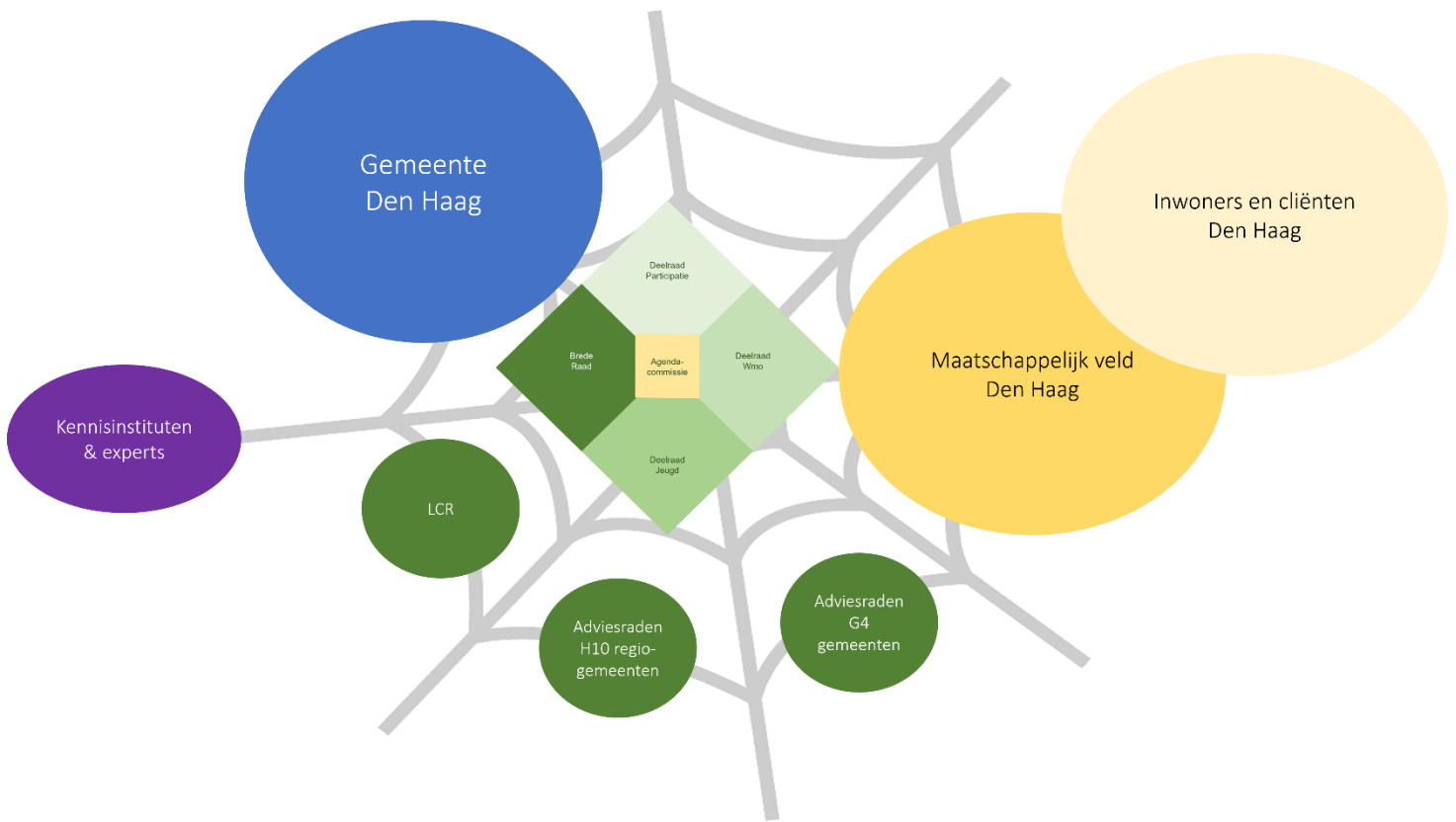
Een goede relatie en samenwerking met de gemeente (zowel ambtelijk als bestuurlijk) helpt om zo goed mogelijk invulling te geven aan de opdracht van de CSD. In de basis is de CSD tevreden over de samenwerkingsrelatie met de gemeente, maar er is ook nog ruimte om het volgende te verbeteren:

- Investeren in (nog) eerder en beter elkaar informeren over ontwikkelingen, signalen en mogelijke agendapunten a.d.h.v. de eigen agenda van de CSD, de beleidsagenda van de gemeente en de actualiteit (zie ook hoofdstuk 5).
- Meer zicht krijgen op hoe adviezen van de CSD benut worden door de gemeente. Of deze nu schriftelijk zijn uitgebracht of in een consult met beleidsambtenaren.
- Periodiek (1 a 2 jaarlijks) een evaluatiegesprek voeren over de samenwerking tussen de CSD en de gemeente door de agendacommissie en de directeuren van de gemeente. Dit gesprek is gericht op het proces van samenwerking en de relatie, los van de inhoud en heeft tot doel deze te verbeteren.

Te nemen stappen:

* Starten met het voeren van een periodiek evaluatiegesprek met de gemeente over de onderlinge samenwerking en relatie, los van de inhoud

Naast de gemeente onderhoudt de CSD contact met andere instanties. In onderstaande figuur is (gesimplificeerd) in beeld gebracht hoe het externe netwerk van de CSD eruit ziet. De CSD onderhoudt in ieder geval contact met de gemeentelijke ombudsman door deze eenmaal per jaar uit te nodigen naar aanleiding van zijn jaarverslag. Daarnaast volgt de CSD de onderzoeksrapporten van de Rekenkamer en als daar aanleiding toe is, zoekt zij hierover contact met de Rekenkamer.

5. Speerpunten inhoudelijke agenda

Waar richt je je op als er zoveel ontwikkelingen spelen in het sociaal domein? Dit hoofdstuk gaat over hoe de agenda van de CSD tot stand komt en welke inhoudelijke speerpunten de CSD kiest voor de komende periode.

5.1 Agendabepaling

Het opstellen van de agenda van de CSD zal altijd een samenspel zijn tussen de CSD en de gemeente. Enerzijds volgt de CSD de beleidsagenda van de gemeente en komen op basis hiervan vragen om advies binnen. De CSD wil daarbij het liefst in een zo vroeg mogelijk stadium van beleidsvorming door de gemeente worden betrokken. Anderzijds bepaalt de CSD zelf aan welke onderwerpen zij aandacht wil besteden, al dan niet op basis van signalen of de actualiteit.

Eigenaarschap vergroten

De wens bestaat om meer invloed uit te oefenen op de eigen agenda. Om als CSD speerpunten te kiezen voor het komende half jaar tot jaar en deze in ieder geval een plek op de agenda van de deelraden of Brede Raad te geven. Hiertoe bepaalt de CSD een aantal speerpunten (zie paragraaf 5.2). De Agendacommissie kan vervolgens een overzicht maken en bijhouden dat voor het komende half jaar de agendapunten agendeert per deelraad. Op het moment dat er nieuwe agendapunten bij komen (vanuit de gemeente of vanuit de leden), moet kritisch worden afgewogen of het agendapunt aanvullend op de agenda past of niet. Als dat niet het geval is dan moet een ander agendapunt worden afgevoerd of doorgeschoven of het nieuwe agendapunt kan niet behandeld worden, omdat andere agendapunten urgenter worden gevonden.

Te nemen stappen:

- * CSD breed eigen speerpunten bepalen
- * De Agendacommissie maakt een overzicht van de toebedeling van speerpunten als agendapunten per deelraad voor het komende half jaar en stuurt hier continu op bij

Agendapunten met een doel

Om agendapunten goed en efficiënt te kunnen behandelen, is het belangrijk om het doel van het agendapunt helder te maken. Voortaan wordt bij onderwerpen of stukken die op de agenda komen, aangegeven met welk doel zij worden geagendeerd.

Te nemen stappen:

- * De agenda's van de deelraden en Brede Raad wordt wat aangepast. Voortaan staat bij inhoudelijke onderwerpen of stukken ook het doel erbij vermeld. Zo nodig wordt dit bij de gemeente nagevraagd

5.2 Speerpunten 2022-2023

Tijdens de ALV van juni 2021 is een eerste inventarisatie per deelraad gemaakt van onderwerpen die de CSD leden als speerpunt willen behandelen. Zie voor deze inventarisatie bijlage 4. In de vervolgbijeenkomst van oktober 2021, zijn keuzes gemaakt om tot een werkbaar aantal speerpunten te komen. Deze speerpunten zijn vervolgens per deelraad nader uitgewerkt. Zie voor een overzicht van de gekozen speerpunten bijlage 5.

Ter inspiratie: Discussiestuk: Welke prioriteiten stellen de adviesraden sociaal domein voor 2022?

De landelijke Koepel Adviesraden Sociaal Domein noemt drie grote, overkoepelende thema's waar Adviesraden in het Sociaal Domein zich op kunnen richten:

1. De transformatie van het sociaal domein
2. Bestaanszekerheid en bestaansperspectief
3. Verhouding inwoners en gemeente

Voor het opstellen van de eigen inhoudelijke agenda geeft de Koepel vijf vragen mee:

1. Willen we agendabepalend bezig zijn door een eigen agenda op te stellen en de nieuwe colleges onze prioriteiten meegeven. Of wachten we de adviesaanvragen van de gemeente af?
2. Op welke onderwerpen willen wij ons concentreren en daarover kennis en contacten verdiepen, (ongevraagd) advies geven, de uitvoering volgen en eventueel initiatieven ontplooiën?
3. Hoe ontwikkelen wij meer kennis over de gekozen onderwerpen (eigen studie, ad hoc inschakelen deskundige inwoners, uitwisselen met andere adviesraden)?
4. Zijn wij voldoende op de hoogte van wat zich bij de verschillende kwetsbare groepen inwoners en hoe gaan we de relaties met de desbetreffende inwoners verder ontwikkelen?
5. Hoe gaan we ons opstellen in de discussies over het gemeentelijk beleid rond burgerparticipatie (meedoen in overleggen, indienen van een initiatiefnota, een forum bieden aan inwoners/cliënten/gehandicaptenorganisaties, organiseren van bijeenkomsten)?

Zie: "Discussiestuk: Welke prioriteiten stellen de adviesraden sociaal domein voor 2022?"

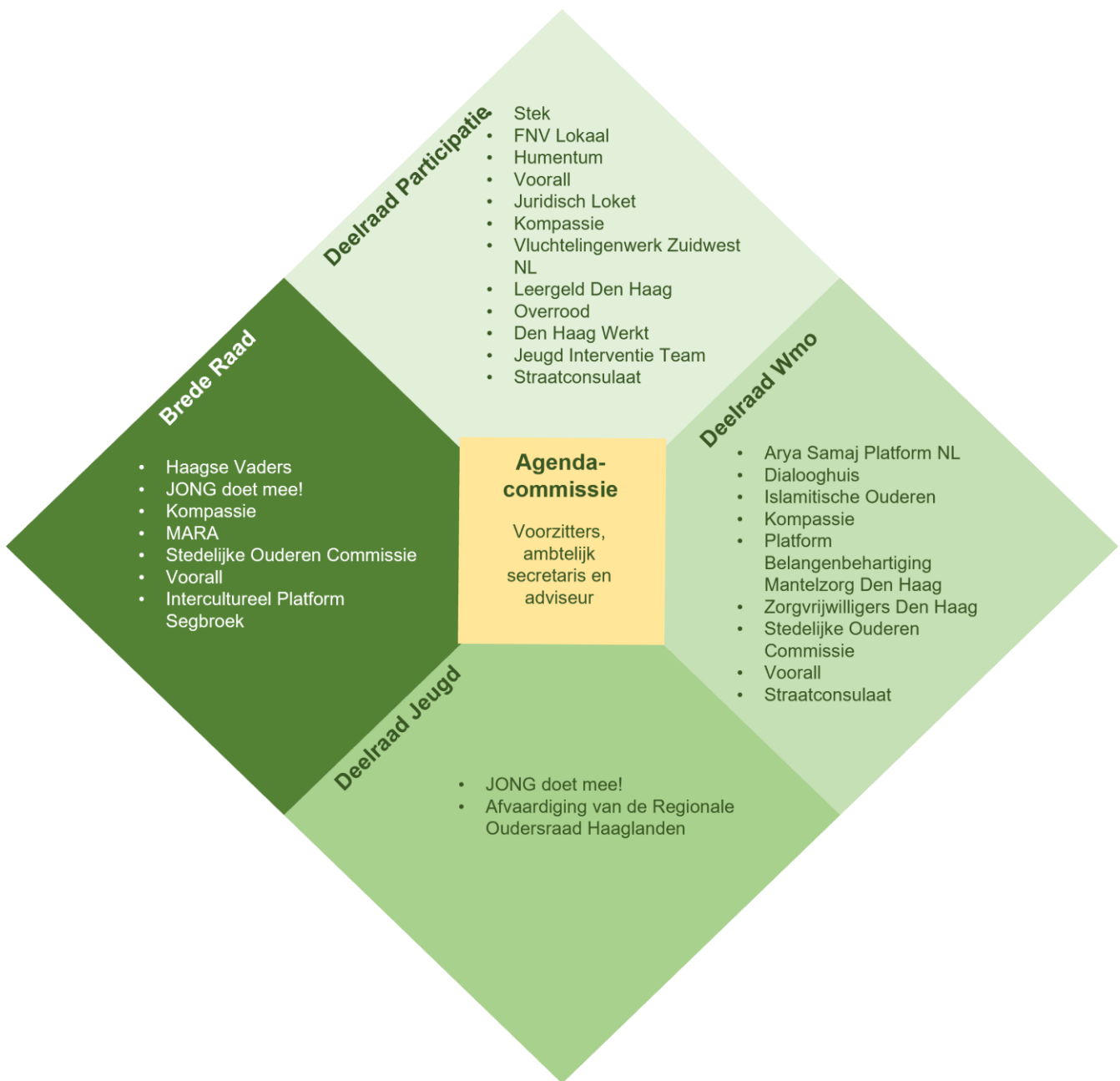
6. Communicatie

Alles rondom de communicatie van en over de CSD staat niet in dit beleidsplan, maar in het aparte Communicatieplan CSD. Het Communicatieplan is opgesteld door de Werkgroep Communicatie en vastgesteld door de Agendacommissie. Het Communicatieplan betreft een intern (werk)document.

7. Begroting

De gemeente Den Haag stelt ieder jaar een (werk)budget beschikbaar voor de CSD. Dit budget wordt besteed aan onder meer de volgende kostenposten: inzet adviseur, vacatiegelden, communicatie, onderhoud website, trainingen of workshops en abonnementen. Het budget is toereikend en op het moment dat er aanvullende wensen zijn kan de CSD daarover in overleg gaan met de gemeente.

Bijlage 1: Huidige samenstelling CSD met organisaties

Bijlage 2: Opdracht werkgroep wonen

Werkgroep Wonen // Cliëntenraad Sociaal Domein Den Haag

Versie: november 2021

Doel van de werkgroep

- Gesprekspartner zijn voor de gemeente op het gebied van wonen voor specifieke doelgroepen die kwetsbaar zijn;
- Het agenderen van behoeftes, signalen en knelpunten die door deze doelgroepen worden ervaren;
- Waar mogelijk volgen van creatieve oplossingen en kansen die kunnen bijdragen aan beter wonen voor deze doelgroepen.

Werkwijze werkgroep & verbinding met CSD

- Twee keer per jaar komt de werkgroep wonen bij elkaar voor een overleg;
- Tijdens het overleg staat een afgebakend vraagstuk (eventueel voor een specifieke doelgroep) centraal;
- Afhankelijk van het onderwerp/ de doelgroep kunnen per keer extra deelnemers worden gevraagd om een keer aan te schuiven en mee te denken;
- Van het overleg wordt een verslag gemaakt dat wordt gedeeld met de Brede Raad;
- Het overleg wordt voorbereid door Fietje Schelling in samenwerking met een lid van de werkgroep;
- Eens per jaar wordt daarnaast een brede bijeenkomst georganiseerd rond het thema wonen i.s.m. de gemeente, waarvoor alle leden van de CSD worden uitgenodigd;
- Tussentijds houden werkgroepleden zo nu en dan contact met “hun” contactambtenaar.

Deelnemers aan deze werkgroep

- Jeroen van Es (Straatconsulaat)
- Ivonne Keuzenkamp (SOC)
- Hassan Bouzidi (JIT)
- Hannah Hollestelle
- Fietje Schelling

Wens om te verbinden/ uit te breiden met

- Voorall (mensen met een beperking)
- Vluchtelingenwerk (AMV'ers en statushouders)
- GGZ (begeleid en beschermd wonen voor mensen met psychische problematiek)

Contactpersonen bij gemeente

- Maaïke Vegter, opgavemanager, OCW Stad & Bestuur
- Matthijs van Muijen, DSO
- Marijke van Waarde, bestuurlijke tafel wonen van de H10
- Nina van Haren, domeinmedewerker stad en bestuur, OCW (ouderen)
- Hens Zoet, programmamanager wonen, DSO (dak- en thuislozen)
- Maaïke Heijen, opgavemanager vanzelfsprekend toegankelijk, OCW (mensen met een beperking)

Bijlage 3: Opdracht werkgroep toegang

Werkgroep Toegang // Cliëntenraad Sociaal Domein Den Haag

Versie: augustus 2021

Doel van de werkgroep

- Signalen over het proces van de toegang tot hulp verzamelen en overbrengen aan de gemeente.
- Meedenken over hoe de toegang tot hulp zo goed mogelijk vorm kan krijgen, juist ook voor kwetsbare inwoners:
  - Op basis van de signalen,
  - En op basis van ontwikkelingen bij en uitvoeringsplannen van de gemeente.

Werkwijze werkgroep & verbinding met CSD

- De werkgroep komt 4 tot 6 keer per jaar bijeen voor een overleg;
- Tijdens het overleg staat een afgebakend vraagstuk/onderwerp centraal;
- Daarnaast worden signalen uitgewisseld en besproken;
- Van het overleg wordt een verslag gemaakt dat wordt gedeeld met alle leden van de CSD;
- Het overleg wordt voorbereid door Fietje Schelling al dan niet in samenwerking met een lid van de werkgroep;
- De werkgroep is daarnaast voornemens om een aantal spiegelgesprekken te organiseren. Het doel hiervan is om op basis van cliëntervaringen gezamenlijk reflecteren en leren rond het proces van toegang vorm te geven;
- Eventueel eens per jaar een bredere bijeenkomst organiseren waarvoor alle leden van de CSD worden uitgenodigd, dan wel een terugkoppeling geven van de bezigheden in de jaarlijkse ALV.

Deelnemers aan deze werkgroep

- Ron Staallekker (Straatconsulaat)
- Tia Quadvlieg (Voorall)
- Annemarie Magai (Arya Samaj Platform NL)
- Marco Barnhoorn (JMO)
- Fietje Schelling

Wens om te verbinden/ uit te breiden met

- Mantelzorgers
- Arbeidsmigranten
- Migrantengroepen
- Ouderen
- Vluchtelingen / amv'ers
- Mensen met een psychische beperking

Contactpersonen bij gemeente

- Marco Barnhoorn, adviseur JMO – neemt deel aan de werkgroep
- Renee Winters, informatiespecialist Sociale Kaart
- *Naam?*, contactpersoon voor (V)OCO
- *aanvullen*

Bijlage 4: Inventarisatie mogelijke speerpunten ALV juni 2021

Speerpunten overkoepelend:

- Huisvesting
  - Stagnatie in doorstroom betaalbare woningen
  - Noodopvang
- Armoede en schulden
  - Relatie wachttijd bijstand
  - Relatie met vermeende fraude
  - Schuldenreparatie
- Diversiteit
- Toegankelijkheid voorzieningen
  - Vooral voor migranten
- Werkgelegenheid
- Digitale vaardigheden nood
- Struikelmeldpunt
- Positie en waarde van levensbeschouwelijke organisaties
- Bereik moeilijk toegankelijke groepen
- Uitwisseling methodiek
- Voedselvoorziening

Speerpunten voor de deelraad Participatie:

- Monitoren afspraken over de bijstand / werking bijstand
- Gevolgen van Covid op bijvoorbeeld schuldhulpverlening
- Faciliteren van organisaties die ondernemers steunen door gemeente
- Mensen met een beperking op de arbeidsmarkt
- Kostendelersnorm afschaffen
- Veranderend inkomen
- Signaalfunctie rond armoede en schulden, meer mee doen ook in G4 verband
- Ongedocumenteerden
- Werkoffensief +500
- Gelijkwaardig Meedoen

Speerpunten voor de deelraad Wmo:

- Toegankelijkheid Wmo voorzieningen
- Arbeidsmigranten en hun positie
- Maatschappelijke opvang (wachlijsten, doorstroom)
- Inrichting & bejegening nieuwe locatie Daklozenloket
- Toegankelijke communicatie (leesbaarheid en NT2 taalniveau)
- Voortgangsrapportages en rapportages kostenbeheersing
- Klanttevredenheidsonderzoek

Speerpunten voor de deelraad Jeugd:

- Wachlijsten Jeugdhulp
- Big Five (support, wonen, school & werk, inkomen & schulden, welzijn & gezondheid)
- Samenwerking jeugdhulp en onderwijs

Bijlage 5: Speerpunten CSD

Deelraad Participatie

1. Bestaanszekerheid: is niet alleen de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen. Ook zekerheid om betaalbaar te wonen, toegang tot betaalbare zorg en onderwijs en de mogelijkheid om een financiële buffer op te bouwen voor onverwachte uitgaven zijn noodzakelijke voorwaarden om de rust en ruimte te vinden die nodig is om je als mens te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving. Een gevoel van waarde/waardigheid ervaren is daarbij van essentieel belang.

Focus op: ondergrens menswaardig bestaan borgen.

2. Toegankelijke voorzieningen: de gemeentelijke voorzieningen voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetgeving zijn voor iedereen toegankelijk. Dat wil zeggen dat deze voorzieningen zowel fysiek, sociaal als digitaal toegankelijk zijn.

Deelraad Wmo

1. Toegankelijke hulp: de gemeentelijke voorzieningen voor de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn voor iedereen toegankelijk. Dat wil zeggen dat deze voorzieningen zowel fysiek, sociaal als digitaal toegankelijk zijn.

Focus op: sociale toegankelijkheid.

2. De uitvoering van de Wmo: het gaat om het gehele proces van melding tot besluit en of een inwoner echt geholpen is met de voorgestelde oplossing (of dit nu een algemene of een maatwerkvoorziening is).

Focus op: onafhankelijke en stevige cliëntondersteuning.

3. Maatschappelijke opvang: een maatwerkvoorziening bestaande uit nachtopvang, dagopvang of 24-uurshuisvesting, alsmede belangenbehartiging voor dak- en thuislozen.

Focus op: uitvoering in de basis op orde.

Brede Raad ⁶

1. Diversiteit
2. Inburgering
3. Armoedeproblematiek en -beleid

---

⁶ De speerpunten van de Brede Raad worden begin 2022 nader gedefinieerd en van een focus voorzien.